

Szentháromság ünnepe után 18. vasárnap

► 1Kor 1,4–9

Ha hiszel valakiben, megkészserezed az erejét

A vasárnap jellege

A Szentháromság ünnepe utáni 18. vasárnapon az *Agenda* a vasárnap jellegét így határozza meg: „Járjunk elhívatusunkhoz méltóan szeretetben!”

Miközben az óegyházi evangélium (Mt 22,34–46) a Krisztus-hit egybetartozását állítja elének a felebarát szeretetével, addig az epistola (alapigénk) felmutatja, miként él a keresztény ember, járva azt az utat, amelyen Isten vezeti népét, felkészítve, odavonva Krisztus napjára. E tekintetben az egyház már a végidőkre tekint előre (JÁNOSSY 2008, 56. o.).

Amit a textusról tudni kell

Az ókori levélírás formai követelményei szerint az üdvözlés után következnie kellett egy olyan résznek, amelyben a szerző dicsérte a címzettet. Pál leveleinek többségében azonban módosítja ezt az irodalmi formát oly módon, hogy dicséret helyett hálaadást mond. Ehhez pedig egy olyan szabványos kifejezést használ, mint amelyet itt is találunk: „Mindig hálát adok az én Istenemnek érte-tek” (lásd 1Kor 1,4; Róm 1,8; Fil 1,3; Kol 1,3; 1Thessz 1,2; 2Thessz 1,3). Ebben az esetben Pál háláját fejezi ki azért, hogy a korinthusi hívők megtapasztalták Isten kegyelmét Krisztusban. Ez több, mint valami homályos jámborság. Pál ebben az esetben inkább valami egészen konkrét dologra gondol. A korinthusi hívők „meggazdagodtak [Krisztusban]” (1Kor 1,5), úgyhogy „nem hiányzik nektek semmi lelki ajándék, amíg várjátok a mi Urunk Jézus Krisztus megjelenését” (1Kor 1,7). Pál kifejezetten két ajándékot nevez meg, a beszédet és a tudást, amelyekből a korinthusi gyülekezet bő- ségesen részesült.

A perikópa megértése

Fontos megjegyezni, hogy Pál meg van győződve arról, hogy a korinthusi hívők megkapták azokat a lelki erőforrásokat, amelyekre szükségük van földi hivatásuk betöltéséhez. Isten elhívta őket, és megadta nekik azokat az ajándékokat, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy „feddhetetlenek legyenek a mi Urunk Jézus Krisztus napjára” (1Kor 1,8). Bár a feddhetetlené válás ideje még nem jött el, a keresztények máris hozzáférhetnek azokhoz az ajándékokhoz, amelyek majd azon a napon beteljesednek rajtuk.

Nehéz elképzelni, hogy minden korinthusi keresztény úgy érezte, hogy munkája különleges, Isten által az ő számára rendelt foglalkozás. Többségük rabszolga vagy egyszerű kétkézi munkás volt. Pál valószínűleg azt akarja ezzel mondani, hogy függetlenül attól, hogy valakinek a foglalkozása különleges-e vagy sem, Isten mindenkinek megadja azokat az ajándékokat, amelyek ahhoz szükségesek, hogy munkájuk hozzájáruljon Istennek a világra irányuló tervéhez. Akármennyire jelentéktelennek tűnik az, amit végeznek, akármennyire vágynak egy másik munkára, mégis az, amit aktuálisan végezniük kell, fontos Isten számára.

Ha azonban tudjuk, hogy a levél hogyan folytatódik – nevezetesen Pál vallási ellenfeleivel és a gyülekezeten belüli megosztottságokkal, a különböző nézetek és hitirányzatok, valamint a gazdagok és a szegények közötti vitákkal –, akkor meglepő, hogy az apostol itt ennyire pozitív. Az evangélium története alapján elgondolkodhatunk azon, hogy Pál nem hiteltelen-e, vajon komolyan gondolja-e, amit mond? Kicsit olyan itt, mint egy jó coach és motivációs tréner, aki a hit erejéből akarja jóra, az egymás iránti együttélésre ösztönözni az embereket.

Igehirdetési vázlat

Megadni a tiszteletet

Minél jobban belegondolunk a mai helyzetünkbe, a kapcsolatok összetettségébe, annál izgalmasabbnak találom Pál bevezető teológiai gondolatát és hozzáállását, amely elsősre kihagyhatónak, feleslegesnek tűnik.

Jens JUNGINGER lelkész idézi újságíró ismerőst, aki rendszeresen kap dühös üzeneteket: „Legtöbbször egyszerűen csak a törlésre kattintok. De a hatás megmarad” – teszi hozzá (2019). Amit egyesek gondolnak róla, és amit neki kívánnak, azt néha a legcsúnyább formában közlik vele, minden társadalmi rétegből. Címmel rendelkező és cím nélküli emberek. „Ez tényleg durva” – mondja. A dühös kommentek száma, sűrűsége, brutalitása és csúnyasága hatalmasra nőtt. Valamikor eltűnt egy gát.

A sértő, embertelen, becsmérő kommentek bátor tabudöntésnek számítanak, amivel tapsot lehet szerezni. Újra lehet durvának és őszintének lenni. És egyesek igazán büszkék erre. Azt mondják: hiszen van véleménynyilvánítási szabadság! Eddig ismeretlen, tapintatlan, csúnya vitakultúra került felszínre. A drezdai költő, Durs Grünbein szerint senki sem tudja, hogyan lehetne kijutni ebből a labirintusból. Itt az ideje, hogy kiutat találjunk ebből a politikában, a társadalomban és a vallásban megjelenő, minden tiszteletet mellőző hozzáállásból, és elgondolkodjunk az erős indulatok kezeléséről.

Pál apostol megoldás lehet erre, csak kövesük, mit és hogyan ír, illetve mond.

Ha biztosak az alapok, jöhet a vihar

Jézus sziklára alapozott házának a hasonlata kívánczik ide (Mt 7,24–27). Pál itt nagyon kedves módon készíti fel a korinthusi keresztényeket arra a kemény kritikára és feddésre, amelyet levelében még tartogat számukra. Lényegében azt mondja: bármi is történjék, kérlek, legyetek tisztában azzal, hogy Isten kísér titeket, és szilárd alapon álltok, még akkor is, ha olyan dolgok próbálják elvenni a hiteteket, mint például a viták, az

irigység, a véleménykülönbségek, a kétségek, az önbizalomhiány és a másokban való kételkedés.

Ehhez mi még hozzáadhatnánk a betegséget, a szenvedést, a halált és a nélkülözést is. Annyi minden van, ami elveheti az emberektől a hitet, az életbe vetett bizalmat, és ilyenkor jó, ha valaki rámutat arra, hogy mindez még mindig megvan, akkor is, ha éppen úgy érezzük, most a legnehezebb.

Ez olyan, mint egy figyelmeztetés, hogy másfelé is mehetek, bár évekig csak a jól ismert útvonalon mentem. És néha szükség van erre a figyelmeztetésre, hogy visszataláljunk a saját utunkhoz. És ehhez néha ki kell lépniünk a komfortzónánkból.

Martin Heidegger figyelmeztetése nem kerülhető meg: biztos, hogy a saját halálotat halod majd, de vajon a saját életedet éled?

„Hányini lehet, kiszállni nem érdemes”

Így fogalmazott egyszer idős lelkésztársunk „az egyház hajója” hasonlat kapcsán. De az ironián túl nézzük Pál apostolt: Pál egyértelműen kimondja, hogy Isten egyszer s mindenkorra Jézus Krisztus közösségébe hívta népét. Ebből a közösségből, az élet és a szeretet erejéből senki sem eshet ki, és ezt a közösséget érezni lehet, így szükség esetén korrigálhatjuk az utunkat, és visszafordulhatunk. Vagy újba kezdetünk. Például hatvanévesen állást váltani? Ki az az örült, aki belevág?

Isten mit akar? Visszavezetni az embereket saját életútjukra. Visszaadja nekik az értelmet, és megmutatja, miért érdemes élni. A szívünk mélyében támaszt igényt, így gondoskodik arról, hogy a magunk eredeti (ifjúkori) elvárásainak megfelelően éljünk, és megmutatja nekünk és minden embernek, hogy ez mit jelent. Aki Istent szilárd alapnak tekinti – ahogyan a prédikáció szövege is állítja –, komolyan veszi, és mindig visszatér hozzá, az ebből a támaszból fogja megtalálni a saját rendeltetését, a szívének vágyát, és aszerint fog élni.

Hogy is mondta Eckhart mester: „Mi az, ami az örök igazságra elvezetett téged? Válasz: Az, hogy mindig arra mentem, amerre menni akartam.”

Hálaadás

Ezért hálát adok Istennek ezért a megrázó kegyelemért. Felkelti a figyelmemet, és ösztönöz. Hálát adok Jézusnak, ennek a zseniális barát-nak és embertársnak. Hálát adok a zavarba ejtő, elgondolkodtató írónak, Pálnak. Ő megnyert engem.

A nyelvével valóban inspiráló, reményteljes bizonyosságot tud átadni nekem: Isten segít nektek, hogy a végsőig szilárdan álljatok ezen az alapon. Így azon a napon, amikor Urunk, Jézus Krisztus eljön, nem emelhet vádat senki ellenetek.

Isten hűséges. Ő maga hívott titeket közösségbe az ő Fiával, Jézus Krisztussal, a mi Urunkkal.

További javaslatok az istentisztelethez

Ha ez a nap egyben az aratási hálaadás ünnepe is, akkor az alábbi áldást mondhatjuk:

„Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki minden jószág és növekedés forrása vagy, áraszd áldásodat minden teremtményedre és reánk, gyermekeidre, hogy a te dicsőségedre és minden nép jólétére használjuk fel ajándékaidat. Ámen.”

Illusztráció

„A méltóság olyasmi, amit másoktól kapunk meg, ott van a szemükben, egyfajta tisztelet. És ha az ember nem kapja meg, gyűlni kezd benne a harag. Ezt én nagyon is jól tudom. Az a harag meg is ölheti az embert... azért dühösek, mert nincs emberi méltóságuk. Ami olyasmi, amit másoktól kapunk meg, így ez nehéz ügy. Úgy értem, ki kell érdemelni, de végső soron mások adják meg az embernek.”

Kim Stanley Robinson (1952–) amerikai író

Felhasznált irodalom

JÁNOSI Lajos 2008. *Az egyházi év útmutatása*. Fraternitás, Veszprém.

JUNGINGER, Jens 2019. Gottes-Ahnung – ein Weg aus dem Labyrinth? Predigt zu 1. Korinther 1,4-9 von Jens. *Predigten*, február 3. <https://predigten.evangelisch.de/predigt/gottes-ahnung-ein-weg-aus-dem-labyrinth-predigt-zu-1-korinther-14-9-von-jens-junginger>.

Predigt zu 1. Kor 1,4-9. *Evangelische Kirchengemeinde Meerholz-Hailer*, 2019. február 3. <https://www.meerholz-hailer.de/index.php/worte/predigten/265-predigt-zu-1-kor-1-4-9-am-3-2-2019>.

WHITE, Joel R. 2011. 1 Corinthians and Work. *Theology of Work*, <https://www.theologyofwork.org/new-testament/1-corinthians/>.

■ RÉZ-NAGY ZOLTÁN